

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/332/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214217845
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2214217845.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudkýň: JUDr. Eva Barcajová a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, proti žalovanému: I. M., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. T. XXX, o zaplatenie 1.182,88 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9C/514/2014-42 zo dňa 3. februára 2015 v zamietajúcom výroku a vo výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, v napadnutom výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a v závislom výroku o náhrade trov konania r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie prvým výrokom uložil odporcovi (akt. žalovanému) povinnosť zaplatiť navrhovateľovi (akt. žalobcovi) sumu 900 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,15 % ročne zo sumy 900 eur od 4.9.2014 do zaplatenia a zaplatiť náhradu trov konania vo výške 43,30 eur z titulu zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh (akt. žalobu) do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, druhým výrokom návrh (akt. žalobu) vo zvyšku zamietol a tretím výrokom určil, že zmluvná podmienka uvedená vo všeobecných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. pod hlavou 18 Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta § 2 v znení „v prípade omeškania klienta, je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 eur, táto pokuta bude spoločnosťou vyúčtovaná maximálne jeden krát za dobu trvania zmluvy“ je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky.

2. Uvedený rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. k), r), f), y), § 10 ods. 1 bez označenia právneho predpisu, § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k), 5, § 54, § 517 ods. 2, § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobca a žalovaný dňa 16.11.2011 uzavreli písomnú úverovú zmluvu, predmetom ktorej zmluvy bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 900.00 eur, pričom žalobca žalovanému úver v dohodnutej výške poskytol. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý a čerpaný úver splácať vždy do 15. dňa tohto ktorého mesiaca v 60 mesačných splátkach po 40,65 eur. Žalovaný však úver nesplácal riadne a včas, z úveru žiadnu čiastku neuhradil.

4. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že žalobca je dodávateľom a zároveň veriteľom podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy ako aj zo zák. o ochrane spotrebiteľa, pretože poskytovanie úverov vykonáva v rámci svojho podnikania a žalovaný v zmluvnom

vzťahu vystupuje ako fyzická osoba - občan, teda ide o spotrebiteľa, ako to vyplýva z ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch a tiež zákona o ochrane spotrebiteľa, pretože nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Ak ide potom o vzťah dodávateľ a spotrebiteľ, ide o vzťah spotrebiteľský zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Je nutné uviesť, že je zrejmé, že ide o tzv. typovú zmluvu, teda zmluvu vrátane jej všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú vopred pripravené žalobcom bez účasti druhej strany - spotrebiteľa, pre vopred neurčený, široký okruh spotrebiteľov, pričom konkrétny spotrebiteľ nemá právo zásadným spôsobom do nej zasahovať a prípadne meniť jej podmienky, okrem výšky úveru, prípadne výšky splátok a doby splatnosti. Žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver. Ide o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov vo forme úveru a podľa zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy tak ide o spotrebiteľský úver. Takáto zmluva musí spĺňať zákonom dané podmienky uvedené v ustanovení § 9 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Absencia niektorých má za následok to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda bez akéhokoľvek navýšenia, len v hodnote poskytnutej služby, teda výšky spotrebiteľského úveru. Súd uznal žalobcovi iba reálne poskytnuté peňažné prostriedky 900 eur s príslušenstvom. Pokiaľ sa týka dojednania o zmluvnej pokute v úverových zmluvných podmienkach (hlava 18 § 1, 2) ide o dojednanie absolútne neplatné. Sú písané veľmi drobným, voľným okom skoro nečitateľným písmom, dojednanie o zmluvnej pokute je zapracované medzi menej podstatné a menej významné úverové zmluvné podmienky, čo môže vyvolať u spotrebiteľa dojem, že aj táto je tak nedôležitá a nehovoriac o tom, že taký dojem vyvoláva aj veľkosť (alebo skôr malosť, drobnosť) písma, ktorým sú tieto podmienky písané. Navyše je nutné uviesť, že dohodu účastníkov o zmluvnej pokute ťažko možno akceptovať ako súčasť všeobecných úverových podmienok, musí mať pre svoju platnosť písomnú formu. Preto jej obsiahnutie v úverových zmluvných podmienkach nemožno akceptovať z hľadiska jej vážnosti a dôležitosti. Okrem toho obchodné podmienky sú tzv. typovými, kde ich obsah a rozsah a to, čo v nich bude alebo nebude a v akej forme a podobe, určuje výlučne len žalobca ako dodávateľ, ktorý tieto podmienky robí a formuluje. Preto dospel súd prvej inštancie k záveru, že dojednanie o zmluvnej je neplatné absolútne.

5. Súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 43,30 eur z titulu zaplateného súdneho poplatku zo žaloby, keď o trovách konania rozhodol podľa pomeru úspechu žalobcu. Žalobca žiadal spolu zaplatenie sumy 1.182,88 eur, čo predstavuje 100 %, bol úspešný v sume 900 eur s úrokom z omeškania, teda úspešný bol 76,09 % z toho, čo žiadal a neúspešný tak bol vo výške 23,91 %. Pomer úspechu a neúspechu žalobcu tak predstavuje 52,18 %.

6. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku a vo výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky podal odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) OSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP) a v konaní došlo k vadám podľa § 221 ods. 1 OSP. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku konštatoval, že absencia niektorých zákonom stanovených podmienok v spotrebiteľskej zmluve v súlade so zákonom platným v čase uzavretia zmluvy má za následok to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie však neuviedol, aké náležitosti sú v rozpore s predmetným zákonom. Žalobca trvá na tom, že odôvodnenie tohto rozsudku je nedostatočné a nepodáva výklad k sporným ustanoveniam zákona, len ich vymenúva. Vo výroku rozsudku súd prvej inštancie citoval a vyhlásil neprijateľné zmluvné podmienky v úverových zmluvných podmienkach. V odôvodnení sa súd prvej inštancie vôbec nevenuje výrokovej časti o neprijateľných zmluvných podmienkach a neuvádza presvedčivé a relevantné dôvody vyhlásenia neprijateľných podmienok. Žalobca má za to, že rozsudok nemá jasné a presvedčivé odôvodnenie. Ďalej poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 265/05, I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04. Ďalej uviedol, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Má za to, že súd prvej inštancie nepostupoval s odbornou spôsobilosťou pri písaní odôvodnenia a aplikoval iný právny prípad v predmetnej právnej veci. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 39.72010 sp. zn. 2MCdo 7/2009. K dojednaniám, ktoré sú uvedené v úverových zmluvných podmienkach žalobcu, uviedol, že sú platnými a rovnocennými dojednaniami s ostatnými zmluvnými dojednaniami a ako také majú tieto ustanovenia rovnakú právnu moc a váhu, ako majú dojednania uvedené na lícnej strane úverovej zmluvy. Predmetná zmluva o úvere neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach. Neprijateľnú zmluvnú podmienku nie je možné vnímať jednostranne, najmä z pohľadu, akú majetkovú ujmu bude spotrebiteľ pociťovať, ale

je potrebné sledovať, aký to bude mať právny následok pre budúce právne vzťahy, ak súd vyhlási takéto neprijateľné podmienky. V súvislosti s písomnou formou úverovej zmluvy žalobca poukázal na skutočnosť, že tak, ako žiadny právny predpis neobmedzuje počet dohodnutých úverov v jednej zmluve, tak ani žiadny právny predpis neustanovuje, kde má byť na listine zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený podpis. Žiada, aby odvolací súd rozsudok v časti, v ktorej sa odvoláva, zrušil a vrátil ho súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

8. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a 202 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), d), f) Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, ktoré majú ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok v napadnutom zamietajúcom výroku a v napadnutom výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, v napadnutom výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a v závislom výroku o náhrade trov konania zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

10. Už právoplatnou časťou preskúmaného rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 900 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,15 % ročne zo sumy 900 eur od 4.9.2014 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vzhľadom na to, že žalovaný proti preskúmanému rozsudku odvolanie nepodal, v tejto vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal zamietajúci výrok a výrok o určení neplatnosti zmluvnej podmienky. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie procesným postupom odňal stranám možnosť konať pred súdom, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, či vec správne právne posúdil.

11. Žalobca sa žalobou zo dňa 3.9.2014 domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 1.182,88 eur, vyčíslený úrok z omeškania vo výške 207,06 eur a úrok z omeškania vo výške 8,15 % ročne zo sumy 1.182,88 eur od 4.9.2014 do zaplatenia. Podľa skutočností uvádzaných v žalobe suma 1.182,88 eur predstavuje istinu vo výške 37,67 eur, úrok vo výške 209,43 eur, zosplatenú istinu vo výške 862,33 eur, poplatok za vedenie účtu vo výške 17,43 eur, poistenie Bill protection vo výške 20,02 eur, Upomienku II. vo výške 36 eur, pričom úrok z omeškania v sume 207,06 eur bol stanovený zo sumy 1.182,88 eur za obdobie od 12.7.2012 do 3.9.2014. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel v časti o zaplatenie sumy 900 eur s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol, ďalej určil neplatnosť zmluvnej podmienky uvedenej vo všeobecných podmienkach žalobcu pod hlavou 18, § 2. Súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol dôvodiac, že v zmluve o úvere absentujú niektoré zákonom dané podmienky

v ustanovení § 9 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej súd prvej inštancie určil, že zmluvná podmienka uvedená vo všeobecných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. pod hlavou 18 Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta § 2 v znení „v prípade omeškania klienta, je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 eur, táto pokuta bude spoločnosťou vyúčtovaná maximálne jedenkrát za dobu trvania zmluvy“ je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti dôvodiac, že zmluvné podmienky sú písané drobným, voľným okom skoro nečitateľným písmom, úverové podmienky sú nejasné a neurčité, navyše dohodu o zmluvnej pokute nemožno akceptovať ako súčasť všeobecných úverových podmienok z hľadiska jej vážnosti a dôležitosti a obchodné podmienky sú tzv. typovým.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 16.11.2011 Úverovú zmluvu č. 4111083820, na základe ktorej zmluvy žalobca poskytol žalovanému bezúčelový úver v sume 900 eur s dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 40,28 % ročne, RPMN vo výške od 53,70 % do 57 % a priemernou hodnotou RPMN vo výške 26,15 %. Žalovaný sa zaviazal zaplatiť uvedený úver s príslušenstvom v 60 mesačných splátkach vo výške 40,65 eur. V zmysle uvedenej úverovej zmluvy žalovaný súhlasí s tým, aby bol poisťníkom poistený pre prípad dlhodobej pracovnej neschopnosti, straty pravidelného zdroja príjmu a ďalej pre prípad invalidity alebo smrti následkom úrazu, pričom úhrada za poistenie Premium je 2,86 eura. Neoddeliteľnou súčasťou uvedenej úverovej zmluvy sú Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.. Žalovaný nezaplatil žalobcovi z poskytnutého úveru žiadnu sumu. Listom zo dňa 25.6.2012 vyzval žalobca žalovaného k splateniu celého úveru čerpaného na základe Úverovej zmluvy č. 4111083820 v dlžnej čiastke 1.182,88 eur najneskôr do 15 dní od odoslania tejto výzvy, ktorá výzva bola odovzdaná na poštovú prepravu dňa 27.6.2012.

13. Uzavretú Úverovú zmluvu č. 4111083820 zo dňa 16.11.2011 odvolací súd považuje taktiež za zmluvu spotrebiteľskú tak, ako to uzavrel správne aj súd prvej inštancie, a nespochybnil ani žalobca. Žalobca ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalovanému, ktorý nekonal v rámci predmetu svojho povolania alebo podnikania. Predmetom zmluvného vzťahu bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru, teda poskytnutie peňažných prostriedkov na účet žalovaného, ktorých využitie netreba veriteľovi doložiť. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné. Okrem toho v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi predmetnej úverovej zmluvy ňou založený je nevyhnutné posudzovať podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon o spotrebiteľských úveroch, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

14. Jednou z odvolacích námietok žalobcu, pritom však zásadnou, bolo namietanie, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a v napadnutom výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, keďže jeho odôvodnenie je nedostatočné, nepodáva výklad k sporným ustanoveniam zákona a v odôvodnení neuvádza presvedčivé a relevantné dôvody vyhlásenia neprijateľnej zmluvnej podmienky

15. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

18. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

20. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania / strany, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie), pričom účastníkovi konania / strane musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka / strany) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka konania / strany na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenia treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania / strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky

súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

21. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k neakceptovaniu argumentácie žalobcu čo do jeho nároku, v ktorej bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci vo vzťahu, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, keď odôvodnenie jeho rozsudku obsahuje iba všeobecné skutkové zistenie, že „Navrhovateľ poskytol odporcovi spotrebiteľský úver. Ide o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov vo forme úveru. Podľa zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy tak ide o spotrebiteľský úver.“ a úvahu súdu, že „Na základe uvedeného vyplýva, že takáto zmluva musí spĺňať zákonom dané podmienky uvedené v ust. § 9 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Absencia niektorých má za následok to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda bez akéhokoľvek navýšenia, len v hodnote poskytnutej služby, teda výšky spotrebiteľského úveru.“, a to dokonca len so strohým odôvodnenia čiastočného zamietnutia žaloby, že „Súd uznal navrhovateľovi iba reálne poskytnuté peňažné prostriedky 900 eur s príslušenstvom.“, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tu je potom nevyhnutné prisvedčiť odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie ani len neuviedol, aké konkrétne náležitosti absentujú v predmetnej úverovej zmluve a v nadväznosti na to, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný.

22. Z odôvodnenia preskúmaného napadnutého rozsudku ani nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie vôbec zaoberal nárokom na zaplatenie ďalších uplatnených nárokov v žalobe (okrem istiny), a to nárokom na zaplatenie úroku vo výške 209,43 eur, na zaplatenie poplatku za vedenie účtu vo výške 17,43 eur, na zaplatenie poistenia Bill protection vo výške 20,02 eur, na zaplatenie Upomienky II. vo výške 36 eur, právne ich posudzoval a v súvislosti s ich posúdením vykonal dokazovanie. Procesné dokazovanie je pritom objektívnym právom upravený postup občianskoprávneho súdu, ktorého cieľom je získanie skutkových a niekedy i právnych poznatkov významných pre rozhodnutie vo veci.

23. Vo vzťahu k určení neplatnosti zmluvnej podmienky je potrebné predovšetkým uviesť, že z odôvodnenia preskúmaného rozsudku nie je možné zistiť, prečo súd prvej inštancie určil za neplatnú zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku rozsudku, keďže z obsahu žaloby, ani pripojených listinných dôkazov nevyplýva, že by si žalobca uplatnil akýkoľvek nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty uvedenej Hlave 18. Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta, v § 2 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. - hotovostný úver, teda nie je zdôvodnená závislosť tohto výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky s hlavnými výrokmi o vyhovení žaloby v časti o zaplatenie 900 eur s príslušenstvom a o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti. Závislosť výrokov je podmienená existenciou konkrétneho právneho vzťahu medzi nimi, t. j. o závislosti možno hovoriť vtedy, ak medzi výrokmi existuje istý vzťah prejudiciality. Touto skutočnosťou sa však súd prvej inštancie vôbec nezaoberal. Ďalej súd prvej inštancie ani nevyložil právne aplikačné úvahy, ktoré by ho viedli k podradeniu skutkovej podstaty pod príslušné právne normy. Pritom práve konkrétna norma hmotného práva určuje základný rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Posúdiť splnenie dôkaznej povinnosti možno práve iba v kontexte konkrétneho predpisu hmotného práva, čo však súd prvej inštancie podľa obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevykonal. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku tiež nevyplýva, prečo práve v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka je zmluvná podmienka neprijateľná, ani z akého bližšieho dôvodu. Súd prvej inštancie síce v odôvodnení preskúmaného rozsudku konštatuje, že zmluvná podmienka je prakticky nečitateľná, písaná veľmi drobným písmom, že obchodné podmienky sú tzv. typovými, zmluvná pokuta musí mať pre svoju platnosť písomnú

formu, avšak bližšie nezdôvodňuje svoje úvahy, prečo ju považuje za neplatnú, teda aké právne závery vyvodzuje z týchto skutkových zistení. Napokon je potrebné vytknúť súdu prvej inštancie i nepresnosť pri označení zmluvnej podmienky, ktorú určil za neplatnú, keď vo výroku uvádza, že je uvedená „vo všeobecných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.“, hoci sa jedná o Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. - hotovostný úver (viď č. I. 8 a nasl. spisu). Odvolacia námietka žalobcu o nedostatočnom odôvodnení preskúmaného rozsudku je opodstatnená.

24. Za týchto okolností nezostávalo odvolaciemu súdu nič iné, len konštatovať, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (aktuálne § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a tým tiež bola naplnená dôvodnosť odvolacej argumentácie žalobcu, v ktorej správne žalobca poukázal i na rozsiahlu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a odbornú literatúru vo vzťahu k povinnosti súdu riadne odôvodniť rozhodnutie a k povinnosti súdu vyrovnáť sa s argumentmi strán.

25. Napokon je potrebné súdu prvej inštancie vytknúť, že v odôvodnení preskúmaného rozsudku citoval zákonné ustanovenia § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. k), r), f), y), § 10 ods. 1, avšak neuviedol označenie právneho predpisu. Základnou obsahovou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia je aj odcitovanie konkrétnej právnej normy, ktorú v danej veci aplikoval. Právnym posúdením veci je totiž činnosť, pri ktorej súd podriadi zistený skutkový stav pod príslušnú právnu normu. Súd prvej inštancie tak pochybil i v tomto smere, keď relevantné skutkové zistenia nebolo možné podriadiť pod hypotézu príslušnej právnej normy, ktorú v súdenom prípade použil.

26. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a v napadnutom výroku o určení neplatnosti zmluvnej podmienky výrokoch, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania osobitne odvolaním nenapadnutého, zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

27. Žiada sa dodať, že vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, pretože bolo nutné tento rozsudok zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmierneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

28. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej v tejto fáze za nerozhodné, bez potreby sa ním osobitne vysporiadať, keďže by to bolo predčasné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

29. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bude opätovne vec prejednať, znova posúdiť žalobou jednotlivé uplatnené nároky v zrušenej časti vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom

rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporého poriadku odôvodniť a v odôvodnení i odcitovať aplikované právne normy s ich presným označením (najmä číslo a názov právneho predpisu).

30. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

31. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).